

ОСВІТА І НАУКА

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

ОСВІТА І НАУКА

оголошують вголос.

Таким чином, щоб підготувати урок-гру, учителю необхідно значно більше часу, ніж для підготовки звичайного уроку. Але воно того варте і результат такого заняття буде значно кращий. Проте слід пам'ятати, що гра – не самоціль, а тільки засіб поліпшити якість навчання школярів, зробити навчання не обтяжливим, а захоплюючим, а уроки хімії – цікавими і пізнавальними.

Література:

1. Стеценко У.В. Інтегральні технології на уроках хімії. – Х.: ВГ «Основа», 2011.
2. Триполко О.В. Активізація пізнавальної діяльності на уроках хімії. – Х.:ВГ «Основа», 2011.
3. Дячук Л.С. Ігрові технології навчання на уроках хімії. – Тернопіль-Харків: Видавництво «Ранок», 2010.

Богданова О.М.*

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

У даній статті обґрунтовано доцільність застосування комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.

Сучасна система освіти базується в основному на вербальному способі передачі знань, де переважає сприймання усної інформації, яка переважніше роботу слухового аналізатора. При цьому візуальний канал використовується мало, виникає сенсорне голодування, що значно знижує творчий характер навчальної діяльності. У зв'язку з цим традиційна система навчання потребує постійного удосконалення на основі сучасних досягнень науки та техніки, що пов'язано з поліпшенням методики організації та проведення навчального процесу. Важливим напрямом інтенсифікації навчально-пізнавального процесу у школі є використання технічних засобів навчання, зокрема комп'ютера. Застосування комп'ютерних технологій надає навчально-методичній роботі з учнями більш насичений, динамічний, творчий та інтенсивний характер.

Доцільність впровадження комп'ютерних технологій зумовлена об'єктивними законами фізіології вищої нервової діяльності і заснованій на них психології особистого сприйняття. Дані фізіології і психології свідчать, що важливу роль у процесі засвоєння знань відіграють органи чуття. У формуванні і розвитку мислення задіяні візуальний та слуховий аналізатори. Так, 90% всіх відомостей про навколишню дійсність людина отримує за допомогою зору, 9% за допомогою слуху та 1% – за допомогою

НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГУ

інших органів чуття. Ці дані ще раз підкреслюють, що додаткове завантаження візуального і слухового аналізаторів дає значну можливість засвоєння більшого обсягу інформації.

Відповідно, використання комп'ютера у початковій школі надає можливість візуалізувати частину матеріалу, що підвищує якість освіти молодших школярів. Такий технічний засіб сприяє ефективності навчання дітей, оскільки за його допомогою можна демонструвати різні програмні продукти, презентації, відеоматеріали, наприклад, демонстрація відеоматеріалів дозволяє збільшити обсяг інформації, яку необхідно запам'ятати, приблизно на 35% і підняти ефективність занять на 20%. Крім того, це дозволяє значно інтенсифікувати пізнавальну діяльність учнів, дає можливість ілюстративної подачі матеріалу, що в початковій школі є основним принципом дидактики, а також полегшує процес засвоєння набутих знань [3].

У сучасних науково-педагогічних джерелах акцентується увага на високому потенціалі комп'ютерних технологій (Н. Савченко, О. Шликова та ін.). Зокрема, у роботах Ю. Казакова, Л. Шевченко розкрито педагогічні умови застосування медіа-освіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів. Окремі аспекти використання інформаційних технологій у практиці початкового навчання досліджувались в працях О. Суховірського, В. Шакоцько, О. Шиман та ін. Крім того, на цей час набуто певного практичного досвіду використання комп'ютерних технологій у початковій ланці навчання (Ю. Громова, І. Мураль, Л. Югова та ін.).

Мета статті – обґрунтувати доцільність застосування комп'ютерних технологій у початкових класах для підвищення ефективності пізнавальної діяльності учнів.

Поява нових стандартів у галузі освіти потребує технологічних змін не лише у навчальних програмах, а й в організації педагогічної діяльності.

Ми, вчителі, маємо власним прикладом зацікавити дітей, надихнути на пізнання нового, пробудити в них допитливість, всебічно розвиваючи особистість, залучити школярів до процесу пізнання як суб'єктів навчальної діяльності [1].

Саме початкова ланка освіти є стимулюючо-підготовчим етапом творчого процесу оволодіння комп'ютером, який може бути як об'єктом вивчення, так і засобом навчання.

Одним із цікавих напрямів використання комп'ютерних технологій є створення відео для уроків природознавства. Така форма краще привертає увагу учнів; набагато інформативніша ніж паперовий плакат, дозволяє викласти новий матеріал стисло і з великим ступенем наочності.

Вчителю самому варто працювати над створенням відеоматеріалів, які максимально повно охоплювали б навчальний план початкової школи і підвищували мотивацію навчання. Так,

у 1-му класі загальноосвітньої школи №16 м. Херсона були зроблені відеофільми: «Жива та нежива природа», «Сонце» і «Про зміну пір року». А також коротенькі сюжети, що містять додатковий матеріал. Відеокадри для цих фільмів частково були «запозичені» з науково-популярних фільмів виробництва BBC. Інше цікаве джерело відеокадрів – сайт YouTube. Відеофільм, створений для уроку в 3-му класі, «Різноманітність рослин», був створений за допомогою таких кадрів, плюс власні фотографії, що дозволяє моделювати різні ситуації і середовища та створює сприятливі умови для пізнавальної діяльності молодших школярів.

Узагалі в Інтернеті можна знайти чимало освітніх відеоре-сурсів, але переважна більшість з них – англомовні, тому доводиться їх дублювати.

Відеоматеріали мають бути адаптовані для уроку. Тривалість відеофрагментів складає в середньому 3-4 хвилини. Це не випадково. Відомо, що діти 6-9 років можуть зосереджувати свою увагу не більше ніж на 5 хвилин. За ці хвилини треба викласти основний матеріал, а решту часу присвятити обговоренню й відповідям на запитання [3].

Важлива не тривалість, а частота тренувальних вправ. Тому на кожному уроці читання користуються методом моментального зорового сприймання. У найбільш складний і відповідальний початковий період навчання читання, коли діти ще не досить твердо запам'ятали всі літери, їм важко орієнтуватись у складових таблицях (які зазвичай подані у друкованому вигляді) та знаходити потрібний рядочок і потрібний склад. Працюючи фронтально з усім класом, учитель не може знати, куди, на який саме склад, дивиться дитина, чи вона бачить той склад, що промовляє вголос, чи інший. Для подолання вищезначених недоліків автором статті був розроблений тренажер під умовною назвою «Читайлик». Тренажер являє собою DVD диск з екранним меню для вибору потрібної таблиці, літери, швидкості зміни складів на екрані і власне зображень самих складів. Диск призначений для використання на побутовому DVD програвачі і телевізорі.

Робота з тренажером відбувається таким чином. Після вибору потрібної таблиці, літери та швидкості починається показ складів. Діти читають склади з екрана телевізора. Зазвичай їх першими впізнають краще підготовлені учні, решта повторює. Це привносить в урок елемент гри та елемент змагання. До того ж, динамічне, рухливе зображення набагато краще привертає увагу ніж статичне. Дуже важливо те, що всі діти в цей момент бачать однакове зображення і в них виникає правильна асоціація між графічним образом і тим, як звучить склад.

Технічно тренажер являє собою набір слайдів – малюнків зі

Література:

1. Андрієвська В.М., Олефрієнко Н.В. Мультимедійні технології у початковій ланці освіти // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №2 (16) – Режим доступу: [http://www.ime.edu-ua_net/em16/emg.html](http://www.ime.edu.ua_net/em16/emg.html)
2. Зайцев В.Н. Резервы обучения чтению. – М.: Просвещение, 1991. – 32 с.
3. Навчання і виховання учнів 1 класу / Упор. Савченко О.Я. – К.: Початкова школа, 2002. – 464 с.

Бочарова Т.М.*

АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У даній статті акцентовано увагу на важливості активізації творчого мислення молодших школярів у процесі навчання.

Серед основних проблем, що ставить перед собою сьогоднішня система освіти є проблема активізації творчого мислення школярів. І це виправдано, адже в сучасному суспільстві успішними є люди, здатні приймати нестандартні рішення, які вміють творчо мислити.

Більшість психологів стверджують, що розвивати у дітей творчість треба якнайраніше, щоб вона не встигла згаснути. У зв'язку з цим, треба у школі здійснювати цілеспрямовану роботу з активізації творчого мислення саме молодших школярів, при цьому враховувати їхні вікові особливості та індивідуальні здібності.

Сучасні психологи також відзначають, що будь-яке мислення є творчим, тому його варто розвивати з раннього віку. Відповідно, учителі початкових класів мають створювати оптимальні умови для творчої самореалізації особистості школяра. Однією з таких умов має стати вплетення розвитку творчих здібностей учнів у зміст усіх навчальних предметів початкової школи. Важлива роль у цьому процесі належить і вчителю, який має правильно організувати навчально-виховний процес, у якому б максимально активізувалося творче мислення молодших школярів.

Проблему розвитку творчого мислення досліджували видатні вітчизняні та зарубіжні психологи і педагоги, зокрема П.П.Блонський, Л.С.Виготський, Л.В.Занков, В.В.Давидов, Г.С.Костюк, Г.О.Люблінська, Н.О.Менчинська, М.М.Шардаков, та ін. На сучасному етапі розвитку української педагогіки проблема розвитку творчих здібностей залишається актуальною і певною мірою дослідженою.

Мета статті – обґрунтування важливості активізації

---

* **Бочарова Т.М.**